

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

ІРИНА ЛЕВЧУК

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Луцьк
Вежа-Друк
2023

УДК 811.161.2:378.016(072)

Л 38

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
факультету філології та журналістики
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 1 від 6 вересня 2023 року).*

Науковий консультант :

Маленицька О. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Рецензенти:

Межов О. Г. – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Жалко Т. Й. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та методики викладання шкільних предметів Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Левчук Ірина

Л 38 Сучасні методики навчання: методичні рекомендації. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 64 с.

Навчально-методичні матеріали для вивчення нормативного освітнього компонента «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» складені відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література. Світова література» підготовки магістра спеціальності 035 «Філологія». Видання містить опис і структуру ОК відповідно до силабусу, перелік питань для обговорення та завдань для практичних занять, завдання індивідуальної роботи з методичними рекомендаціями щодо їх виконання, питання для підсумкового контролю, список рекомендованої літератури.

УДК 811.161.2:378.016(072)

© Левчук І. П., 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
Опис освітнього компонента	8
Структура освітнього компонента	9
Практичні заняття	11
Змістовий модуль 1. Основні тенденції модернізації методик навчання філологічних дисциплін	11
Практичне заняття № 1. Новітні тенденції організації освітнього процесу в системі вищої школи.....	11
Практичне заняття № 2. Методики проведення ефективного практичного заняття із філологічної дисципліни. Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.....	13
Практичне заняття № 3. Методики проведення тренінгових занять.....	15
Практичне заняття № 4. Сучасні інтерактивні методики навчання....	18
Практичне заняття № 5. Ігрові методики навчання як тренд освіти впродовж життя.....	20
Практичне заняття № 6. Проєктна діяльність під час вивчення філологічних дисциплін.....	22
Змістовий модуль 2. Сучасні методики цифровізації філологічної освіти в умовах нової реальності	24
Практичне заняття № 7. Цифрове освітнє середовище як вимога нової реальності. Хмарні сервіси в освітньому процесі.....	24
Практичне заняття № 8. Специфіка організації дистанційного навчання. Методика створення електронних навчальних курсів.....	27
Самостійна робота	30
Індивідуальне науково-дослідне завдання	33
Блок тестового самоконтролю	35
Політика оцінювання	53
Перелік орієнтовних питань для підсумкового контролю	56
Оцінювання: шкала та критерії	59
Рекомендована література та інтернет-ресурси	61

ПЕРЕДМОВА

Реформування системи вищої освіти, як відомо, передбачає не тільки перегляд правових, організаційних, фінансових засад її функціонування, а й ґрунтовну модернізацію змісту освіти, пошук нових освітніх парадигм, що орієнтовані на розвиток освіченої, культурної, елітарної, творчої особистості з критичним способом мислення. Водночас підготовка конкурентоспроможного в сучасних реаліях професіонала в галузі філології передбачає навчання культуромовної особистості, з ґрунтовними мовознавчими, літературознавчими та психолого-педагогічними знаннями, розвиненим мовним чуттям, літературно-мистецьким потенціалом, творчим стилем мислення, гнучким розумом, з умінням екстраполювати здобуті знання на сферу освіти та досліджень, постійною орієнтацією на новизну та духовне самовдосконалення, а також можливістю формувати індивідуальну освітню траєкторію.

У системі професійної підготовки філолога важливе місце займають освітні компоненти, зорієнтовані на фундаментальні та спеціалізовані знання, історію та інновації в галузі лінгвістичних і літературознавчих досліджень, методи аналізу лінгвістичних одиниць, жанрово-стильових різновидів текстів. Однак для здобуття педагогічної кваліфікації необхідні ґрунтовні компетентності, що корелюють із діяльністю в освітній галузі. Такий напрям підготовки забезпечує низка освітніх компонентів, із-поміж яких «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти». Цей курс можна назвати особливим, інтегрованим, адже поряд із педагогічним, філологічним спрямуванням він містить вагомий цифровий складник, що відповідає загальним тенденціям розвитку вищої освіти.

Пропоновані методичні рекомендації сформовано відповідно до силабусу освітнього компонента «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», освітньо-професійної програми «Українська мова та література. Світова література».

У межах курсу здобувачі освіти мають можливість не тільки теоретично, а й практично опанувати новітні методики навчання, розглянути успішні кейси ефективного поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання для викладання філологічних дисциплін у вищій школі, спроектувати оптимальні шляхи переходу

до особистісно орієнтованого навчання, що ґрунтуватиметься на компетентнісному підході. Вагомим компонентом курсу стане вивчення проблемних аспектів цифровізації освітнього процесу та розгляд можливих векторів його розвитку у контексті світового досвіду.

Мета освітнього компонента «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» – надати здобувачеві освіти конкурентні переваги як майбутньому педагогові для повноцінного входження у суспільство змін, запропонувавши креативні рішення щодо застосування сучасних технологій навчання і методик викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти.

Серед основних завдань освітнього компонента «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти»:

- ✓ надати можливість здобувачам освіти оволодіти сучасними методиками навчання філологічних дисциплін та апробувати їх;
- ✓ навчити визначати й застосовувати найбільш ефективні методики відповідно до мети, змісту, засобів навчання та можливостей освітнього середовища;
- ✓ навчити проєктувати електронний курс філологічної дисципліни та апробувати на практиці фрагмент курсу відповідно до зацікавлень здобувачів освіти;
- ✓ сформувати у здобувачів освіти прагнення творчого підходу до організації та здійснення професійної діяльності, зокрема усвідомлення необхідності впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання в освітню діяльність;
- ✓ визначити індивідуальну освітню траєкторію для саморозвитку здобувачів освіти як майбутніх педагогів.

Курс охоплює найважливіші теми з сучасних методик навчання в закладах вищої освіти з урахуванням філологічного вектора підготовки здобувачів, інноваційних технологій та компетентнісного підходу до навчання.

Згідно з освітньо-професійною програмою майбутні магістри в результаті вивчення освітнього компонента «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» здобудуть такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в

процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень та у професійній діяльності.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату та ефективної комунікації у професійній діяльності.

ФК 13. Здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні, літературознавчі та методичні знання у практиці викладання української мови та української і зарубіжної літератур.

ФК 14. Здатність застосовувати сучасні методи й форми, інформаційно-комунікаційні технології навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури у закладах вищої освіти.

ФК 15. Здатність інтегрувати набуті філологічні знання й вирішувати проблемні питання лінгвістики та літературознавства у широких або мультидисциплінарних контекстах, у тісному взаємозв'язку з іншими науковими і практичними галузями.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови й техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату та організації успішної комунікації.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються, ефективно застосовуючи набуті лінгвістичні, літературознавчі знання, сучасні форми, методики та інформаційно-комунікаційні технології навчання в освітній діяльності.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Крім власне фахових умінь і навичок, завдання курсу сприяють розвитку *soft skills*: уміння працювати в команді та координувати зусилля; вміння формувати та висловлювати свою позицію усно та письмово; емоційного інтелекту; креативності; ініціативності; емпатії; системного та критичного мислення; здатності дискутувати та обстоювати свою позицію; вміння переконувати; вміння

презентувати ідеї чи результати роботи; тайм-менеджменту; мислення зростання, орієнтації на особистісний поступ, зокрема навчання впродовж життя, та ін.

На вивчення освітнього компонента відведено 120 годин / 4 кредити ECTS, зокрема: лекцій – 20 годин, практичних – 16 годин, самостійної роботи – 76 годин, консультацій – 8 годин.

Курс структуровано за такими змістовими модулями:

1. Основні тенденції модернізації методик навчання філологічних дисциплін.

2. Сучасні методики цифровізації філологічної освіти в умовах нової реальності.

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти із «Сучасних методик навчання в закладах вищої освіти» є екзамен.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, ОПП «Українська мова та література. Світова література», другий (магістерський) рівень	Нормативний
		Рік навчання: I
		Семестр: 2-ий
Кількість годин / кредитів: 120/4		Лекції: 20 год
		Практичні (семінарські): 16 год
		Самостійна робота: 76 год
ІНДЗ: є		Консультації: 8 год
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		українська

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Бали
Змістовий модуль 1. Основні тенденції модернізації методик навчання філологічних дисциплін						
Тема 1. Новітні тенденції організації освітнього процесу в системі вищої школи	10	2	2	6		4
Тема 2. Методика організації та проведення лекційного заняття у контексті викликів освіти XXI ст.	8	2		6		
Тема 3. Практичне чи семінарське заняття: яка форма навчання ефективніша? Методики проведення ефективного практичного заняття із філологічної дисципліни. Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	12	2	2	6	2	4
Тема 4. Методики проведення тренінгових занять	12	2	2	6	2	4
Тема 5. Сучасні інтерактивні методики навчання	10	2	2	6		4
Тема 6. Ігрові методики навчання як тренд освіти впродовж життя	10	2	2	6		4
Тема 7. Проектна діяльність під час вивчення філологічних дисциплін	12	2	2	6	2	4
Разом за модулем 1	74	14	12	42	6	24

Змістовий модуль 2. Сучасні методики цифровізації філологічної освіти в умовах нової реальності						
Тема 8. Цифрове освітнє середовище як вимога нової реальності. Хмарні сервіси в освітньому процесі	10	2	2	6		4
Тема 9. Змішане навчання як виклик сьогодення: ефективні методики поєднання онлайн та офлайн-занять	8	2		6		
Тема 10. Специфіка організації дистанційного навчання. Методика створення електронних навчальних курсів	10	2	2	6		4
ІНДЗ	18			16	2	4/4
Разом за модулем 2	46	6	4	34	2	16
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота (тестування) 1						30
Модульна контрольна робота (тестування) 2						30
Усього годин / Балів	120	20	16	76	8	100

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕТОДИК НАВЧАННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Практичне заняття № 1. Новітні тенденції організації освітнього процесу в системі вищої школи

Теоретичний блок

Загальнодидактичні та специфічні принципи навчання у системі вищої школи. Форми проведення навчальних занять у закладах вищої освіти: лекції, практичні заняття, самостійна робота, науково-дослідна робота, виробничі практики тощо.

Практичний блок

1. Поміркуйте над висловлюванням Надії Бабич. Чи погоджуєтеся Ви з думкою дослідниці? Аргументуйте свою позицію, послуговуючись методом ПРЕС.

«Кажуть, письменник повинен іти в ногу з суспільством і хоча б на крок випереджати його. Так і вчитель – іде в ногу з часом, зі своїми учнями, але постійно націлений у майбутнє, тому сам повинен його передбачати, щоб вихованці були готовими жити й працювати у близькій і віддаленій перспективі. Для цього вчитель сам усе життя вчиться, і не свого лише предмета, його тонкощів, яких можна дошукуватися безкінечно, – він вчиться ростити Людину. А як може добре виховати дитину той, хто сам не був добре вихований? Тому підготовка вчителя, його формування, а потім і умови праці повинні бути в центрі уваги кожного суспільства, якщо воно дбає про своє майбутнє».

2. Представте структуру й особливості проведення проблемної лекції, використовуючи графічний організатор. Для опрацювання теоретичних аспектів рекомендуємо скористатися джерелом: Фіцула М. Педагогіка вищої школи. навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2014. 456 с.

URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/412096.pdf (дата звернення 25.08.2023).

3. Перегляньте фільм «Посмішка Мони Лізи» («Mona Lisa Smile») з Джулією Робертс у головній ролі. Проаналізуйте методику проведення першої лекції героїні – Кетрін Уотсон – і з'ясуйте, яких помилок припустилася викладачка. Змоделюйте можливий вступ успішної лекції Кетрін Уотсон для студентів ХХІ століття. *Покликання на фільм:* https://uakino.club/filmi/genre_drama/2846-posmshka-moni-lzi.html#.YEvzrBqLZFs

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Валентьєва Т. І., Смолянко Ю. М., Семеняко Ю. Проблемне навчання у закладах вищої освіти як засіб формування професійної компетентності майбутніх педагогів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 49, Т. 1. С. 130–139. URL: erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/7744 (дата звернення 25.08.2023).

2. Остропольська Є., Березовський Д., Хорошайло О. Інноваційні методики навчання студентів закладів вищої освіти в умовах дистанційної форми навчання. *IT Synergy*. 2022. Вип. 1. С. 63–75. URL: <https://its.istu.edu.ua/ITS/article/view/12/11> (дата звернення 25.08.2023).

3. Попович А. С. Лекція-наставництво як інноваційна форма проведення навчальних занять у закладах вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць*. Київ. 2022. Вип. 32. С. 285–295. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/issue/view/15518> (дата звернення 25.08.2023).

4. Семеновська Л., Даниско О. Професійна компетентність викладача вищої школи як чинник інноваційних змін в освіті. *Педагогічні науки*. 2022. Вип. 80. С. 42–46. URL: <http://pednauki.pnpu.edu.ua/article/view/278193/273940> (дата звернення 25.08.2023).

5. Фіцула М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2014. 456 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/412096.pdf (дата звернення 25.08.2023).

Практичне заняття № 2.

Методики проведення ефективного практичного заняття із філологічної дисципліни. Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Теоретичний блок

Практичне заняття як форма організації навчального процесу в сучасному закладі вищої освіти. Основні функції практичних занять. Особливості підготовки викладача до практичних занять із філологічних (лінгвістичних і літературознавчих) дисциплін. Структура практичного заняття. Використання активних та інтерактивних методів навчання на практичних заняттях. Аналіз фрагментів практичних занять.

Практичний блок

1.1. Доберіть 5 фраз вітчизняних і закордонних фахівців різних галузей, що можуть слугувати словесною мотивацією до навчання. Візуалізуйте результат завдання, створивши власну інфографіку. Виконуючи завдання, скористайтеся шаблонами ресурсу <https://www.canva.com/>

1.2. Поміркуйте, як для підвищення пізнавальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях із мови та літератури можна використати інфографіку?

2. Представте структуру й особливості часоподілу (регламенту) практичного заняття у ЗВО, використавши один із графічних організаторів: метод «асоціативного куща», метод «бортового журналу», двочастинна (Т) таблиця, «дерево пророкувань», метод З/Х/Д (Знаємо / Хочемо дізнатися / Дізналися), карта ідей / понять, концептуальна таблиця, метод П/М/Ц (Плюс / Мінус / Цікаво), діаграма Венна (на вибір).

3. **Проектна діяльність у парі.** Об'єднавшись із колегою, підготуйте спільний дидактичний проєкт фрагмента практичного заняття з «Української мови (за професійним спрямуванням)» (спеціальність – на вибір). Для вибору теми заняття рекомендуємо скористатися силабусом освітнього компонента (див. вкладку вебсайту ВНУ імені Лесі Українки *Каталог освітніх програм та вибіркових освітніх компонентів*: <https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>).

Зверніть увагу, що виконані завдання необхідно розмістити на власній віртуальній дошці Padlet (<https://uk.padlet.com/>) і

оприлюднити покликання на неї у спільноті курсу «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти».

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.

2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.

3. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Київ, 2017. С. 42–70.

4. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ : Знання, 2005. 486 с.

5. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

6. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

7. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2007. 141 с. URL: https://nvk-liceu.at.ua/_ld/0/2_VTn.pdf (дата звернення 11.03.2023).

8. Резван О. Методика викладання у вищій школі. Харків, ХНАДУ : «Міськдрук», 2012. 152 с.

9. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ : НПУ, 2005. 239 с.

10. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2016. 65 с.

11. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Кондор, 2011. 628 с.

12. Фіцула М. Педагогіка вищої школи. навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2014. 456 с. URL: https://pidru4niki.com/70107/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli (дата звернення 19.03.2023).

13. Вебінар «Можливості використання інтерактивної дошки на різних етапах уроку»:

<https://www.youtube.com/watch?v=V5m6AkxIWVQ>

Практичне заняття № 3.

Методики проведення тренінгових занять

Теоретичний блок

Поняття «тренінг» у педагогіці співробітництва та розвивального навчання. Роль педагога (тренера / фасилітатора) під час тренінгу. Структура тренінгового заняття. Вимоги до організації та забезпечення тренінгу. Модель Девіда Колба в методиці тренінгового заняття. Інтерактивні методи навчання, які забезпечують ефективну взаємодію на тренінгу.

Практичний блок

1. Поміркуйте над дефініціями поняття «тренінг», що нині існують у науковій літературі. Чому, на Вашу думку, досі немає єдиного підходу до визначення «тренінгу»?

Тренінг – це

- ✓ *своєрідна форма дресури; як тренування, у результаті якого відбувається формування умінь і навичок ефективної поведінки;*
- ✓ *форма активного навчання, метою якого є передача психологічних знань;*
- ✓ *метод створення умов для саморозкриття учасників і самостійного пошуку ними способів вирішення власних психологічних проблем;*
- ✓ *техніка, що поєднує навчальну та ігрову діяльність, яка відбувається в умовах моделювання різноманітних ігрових ситуацій;*
- ✓ *засіб дії, спрямований на розвиток знань, соціальних установок, умінь і досвіду у сфері міжособистісного спілкування, засіб розвитку компетентності у спілкуванні, засіб психологічної дії;*
- ✓ *спосіб перепрограмування моделі управління поведінкою і діяльністю людини;*
- ✓ *частина планованої активності організації, спрямованої на збільшення професійних знань і умінь або на модифікацію соціальної поведінки персоналу способами, що поєднуються з цілями організації й вимогами діяльності;*
- ✓ *багатофункційний метод цілеспрямованих змін психологічних феноменів людини, групи або організації з метою гармонізації професійного та особистісного буття людини;*
- ✓ *метод групової навчальної діяльності, коли в лабораторних умовах засобами спеціальних вправ, спрямованих на відтворення,*

виконання й аналіз ситуацій, в учасників не тільки формуються професійні уміння й навички, але й створюються умови для професійного розвитку та ін.

2. Представте структуру й особливості проведення тренінгу (вступну, основну та заключну частини), використовуючи графічний організатор (на вибір). Для виконання завдання рекомендуємо звернутися до п. 8 літератури до теми.

3. **Колективний проєкт.** Змодельуйте можливий тренінг із філологічної дисципліни (на вибір). Укладіть конспект заняття, розподіліть у команді частки відповідальності за проведення тренінгу в аудиторії. Підготуйтеся до гри-презентації тренінгового заняття.

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Бевз В., Главник О. Основні положення щодо проведення тренінгів [Електронний ресурс]. *Освіта. ua: сайт*. Київ, 2011–2017. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/598/> (дата звернення: 19.04.2023).

2. Вовк М.П., Султанова Л.Ю., Соломаха С.О., Ходаківська С.В. Тренінгові технології навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: методичні рекомендації. Інститут педагогічної освіти і освіти імені Івана Зязюна. Київ, 2019. 109 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718751/> (дата звернення: 19.04.2023).

3. Гончарова І. С. Поняття «комунікативного тренінгу» у структурі професійної освіти. *International scientific innovations in human life. Proceedings of the 15th International scientific and practical conference*. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 159–164. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/09/INTERNATIONAL-SCIENTIFIC-INNOVATIONS-IN-HUMAN-LIFE-1-3.09.22.pdf#page=159> (дата звернення: 19.04.2023).

4. Кордонська А. В. Використання тренінгових технологій на заняттях української словесності. *Вивчаємо укр. мову та літ.* 2012. № 22/24. С. 8–14.

5. Пометун О. Інтерактивні методики та система навчання. Київ : Шкільний Світ, 2007. 112 с.

6. Строганова Г. Тренінгові технології як засіб активізації навчання української мови як іноземної. *Укр. мова і літ. в шк. України*. 2018. № 9. С. 17–19.

7. Тренінг як засіб активізації навчання у вищій школі : навч.-метод. посібник. Павлоград : Максимус-К, 2008. 110 с.

8. *Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 250 с. URL: http://autta.org.ua/files/resources/pos_dlya_vch_5_kl_ukr.pdf (дата звернення 21.03.2023).

9. Хижняк К. В., Хижняк О. В. Комунікативний тренінг як технологія підвищення ефективності кроскультурної комунікації. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2014. Вип. 62. С. 173–179. URL: <http://www.soctech-journal.kpu.zp.ua/archive/2014/62/23.pdf> (дата звернення 21.03.2023).

Практичне заняття № 4. **Сучасні інтерактивні методика навчання**

Теоретичний блок

Поняття «інтерактив» у сучасному освітньому процесі. Традиційне та інтерактивне навчання: порівняльний дискурс. Чинники ефективної реалізації інтерактивного навчання. Структура інтерактивного заняття у вищій школі. Вибір інтерактивних методів в освітньому процесі вищої школи.

Практичний блок

1. Поміркуйте над дефініціями поняття «інтерактивні методи», що нині представлені в науковій літературі. Чому, на Вашу думку, існують розбіжності у трактуванні понять «інтерактивні методи», «інтерактивні прийоми», «інтерактивне навчання»? Як корелюють між собою ці поняття?

2. Схарактеризуйте 5 інтерактивних методів навчання (на вибір) і спроектуйте можливі теми з української мови / української літератури / зарубіжної літератури, для яких доречними будуть ці методи на практичному занятті.

3. **Колективний проєкт.** Підготуйте дискусію в стилі телевізійного ток-шоу (тривалість етеру – 40 хв) про актуальність / доречність використання традиційних, активних та інтерактивних методів навчання на Вашій освітньо-професійній програмі.

Визначте модератора дискусії та експертів. Доберіть аргументацію на підтвердження власної позиції.

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Башкір О. І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. *Педагогіка та психологія: зб. наук. праць*. Харків, 2018. Вип. 60. С. 33-44.

URL:<file:///C:/Users/%D0%86%D1%80%D0%B0%20%D0%9F%D0%9A/Downloads/1656-3329-1-SM.pdf> (дата звернення 21.08.2023).

2. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.

3. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Асоціативний метод: до проблеми дидактичної номінації. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні*

науки. 2023. Вип. 51. С. 31–40. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735417/1/6.pdf> (дата звернення 25.08.2023).

4. Нагорний В. В. Інтерактивна лекція як сучасна форма викладання дисципліни у вищій школі.

URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/4077/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%92%D0%92_2016_187-189.pdf

5. Пометун О. Активні й інтерактивні методи навчання: до питання про диференціацію понять. *Шлях освіти*. 2004. № 3. С. 10–15.

6. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2007. 141 с. URL: <https://nvk-licey.at.ua/ld/0/2/BTn.pdf> (дата звернення 25.08.2023).

7. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / за ред. М. І. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2015. 320 с.

8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ : ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

URL: https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/standardsandguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf

9. Широка А. Інтерактивна лекція, або Як перетворити виклад матеріалу на досвід навчання. URL : <http://ceit-blog.ucu.edu.ua/vykladannya/interaktyvnalektsiya-abo-yak-peretvoryty-vyklad-materialu-na-dosvid-navchannya/>

10. Ягоднікова В. В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 80 с.

Практичне заняття № 5.

Ігрові методики навчання як тренд освіти впродовж життя

Теоретичний блок

Поняття «ігрові методики навчання». Принципи визначення мети ігрового методу навчання, вибору виду навчально-пізнавальної діяльності та форми взаємодії учасників освітнього процесу. Характерні особливості ігрових методів навчання. Функції ігрових методів навчання. Різновиди ігрових методик навчання, їх специфічні особливості (ігри-вправи, ігрові дискусії, ігрові ситуації, рольові ігри, ділові навчальні ігри, комп'ютерні ділові ігри та ін.). Методика організації ефективної ділової гри у вищій школі.

Практичний блок

1. Поміркуйте над злободенністю висловлювання із книги Василя Сухомлинського «Серце віддаю дітям» у контексті освітніх реформ сьогодення.

Рекомендації до виконання завдання:

- 1) Застосуйте метод «ПРЕС».
- 2) Визначте функції ігрових методик навчання.
- 3) Наведіть приклади з власного досвіду застосування ігрових методик навчання.

«Тисячу разів сказано: навчання – праця, і його не можна перетворити на гру. Та не можна відгородити китайською стіною працю від гри» (В. Сухомлинський).

2. Поміркуйте, як можна застосувати метод дидактичної гри під час вивчення філологічних дисциплін. Змодельуйте схематично 2–3 зразки дидактичної гри, побудованої за типом телевізійної передачі / судового засідання / засідання Верховної Ради України.

3. Індивідуальний цифровий проєкт на культуромовну тематику. Алгоритм виконання:

Крок 1. Реєстрація: <https://learningapps.org/>

Крок 2. Ознайомлення з можливостями застосування для створення ігрових вправ.

Крок 3. Створення однієї вправи за аналогією (кросворд, пазл, перший мільйон тощо – на вибір).

Крок 4. Копіювання покликання й надсилання у спільноту курсу з одночасним збереженням проєкту на власній віртуальній дошці.

Зверніть увагу, що вступна інструкція застосунку українською мовою доступна на сайті <https://learningapps.org/>

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Бондаренко Л. Методика організації рольової гри «Урок літератури» для студентів-філологів (із досвіду роботи). *Укр. літ. в загальноосвіт. шк.* 2015. № 5. С. 42–43.

2. Горбань О. Освітній потенціал відеоігор: світоглядно-методологічні засади. *Освітологічний дискурс* : електрон. наук. фах. вид. Київ, 2019. № 3/4. С. 19–34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2019_3-4_4 (дата звернення: 19.04.2023).

3. Катерушка О. Ділові ігри як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів. *Вища школа.* 2009. № 12. С. 53–60.

4. Коваль І. Б. Дидактична гра на уроках української мови та літератури у середніх і старших класах. Методичний посібник. Вінниця : ММК, 2018. 71 с. URL: <https://dorobok.edu.vn.ua/article/view/2305> (дата звернення: 19.04.2023).

5. Ковальова К. Рольова гра як ігрова технологія навчання на заняттях іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Вип. 49. Том 1. 2022. С. 255–262. URL: http://www.apnh-journal.in.ua/archive/49_2022/part_1/49-1_2022.pdf#page=255 (дата звернення: 19.04.2023).

6. Кушнірук С. А. Дидактична гра: теоретико-методологічний аспект. 2002. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/16942/1/Kushniruk.pdf> (дата звернення: 19.04.2023).

7. Пасинок В. Рольові ігри в системі мовленнєвої підготовки майбутніх учителів. *Наука і сучасність* : зб. наук. пр. [редкол.: М. І. Шкіль та ін.]. Київ, 2001. Т. 28. С. 66–74.

8. Фурман А. В., Шандрук С. К. Організаційно-діяльнісні ігри у вищій школі : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 272 с.

9. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Вища шк., 2004. 206 с.

Практичне заняття № 6.

Проектна діяльність під час вивчення філологічних дисциплін

Теоретичний блок

Зміст методу проєктів. Спільне та відмінне між проєктним і проблемним навчанням. Чинники успіху застосування методу проєктів. Класифікація проєктів в освітньому процесі. Методика підготовки та реалізації освітнього проєкту. Пітчинг проєктів в освітньому процесі.

Практичний блок

1. Поміркуйте над спільними та відмінними характеристиками проєктного та проблемного навчання. Укладіть порівняльну схему. Поясніть, який різновид навчання, на Вашу думку, перспективніший у сфері вищої освіти філологічного спрямування.

2. Перегляньте на ютуб-каналі та обговоріть із колегою вебінар Паула Пшенічки «Проектний метод навчання». Продовжте запропоновані речення.

Мені була цікава така інформація:...

Тепер я знаю, що ...

Тепер я зрозумів (зрозуміла), що...

3. Як відомо, пітч – це короткий виступ, автор якого має на меті вразити та переконати слухачів у важливості свого проєкту. Поміркуйте над концепцією освітнього проєкту, спрямованого на популяризацію державної мови, та підготуйте його пітчинг. Спробуйте запропонувати власне український термін на позначення пітчингу.

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців / О. Семенов, В. Герман, О. Рудь, Н. Громова, Н. Пономаренко, І. Левенок, М. Ячменик / за ред. О. Семенов. Суми. 2017. 376 с.

2. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій. URL: <http://xt.od.ua/73-prohramno-metodychne-zabezpechennia/rekomendatsii/514-korotkij-terminologichnij-slovník-z-innovatsijnikh-pedagogichnikh-tekhnologij> (дата звернення 25.08.2023).

3. Кучерук О. А., Сергієнко Б. Б., Шурхно Н. Ф. Проектна діяльність як компонент лінгвометодичної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи» (13-15 травня 2021 року, м. Запоріжжя): електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти*. 2021. Ч. 2. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1bEuLbRQcP6bUL5gBsbhA9tGtzshRxqxy/view> (дата звернення 25.08.2023).

4. Савченко Л. О. Проектна діяльність в практиці вищої педагогічної школи. *Science and Education a New Dimension / Society for Cultural and Scientific Progress in Central and Eastern Europe*. Будапешт, 2013. С. 7–12.

5. Слободяник О. Аналіз поняття «проект», «проектна технологія», «педагогічне проектування» у дослідженнях зарубіжних та вітчизняних науковців. Електронний ресурс. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32308793.pdf> (дата звернення: 25.08.2023).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Практичне заняття № 7.

Цифрове освітнє середовище як вимога нової реальності. Хмарні сервіси в освітньому процесі

Теоретичний блок

Організація сучасного освітнього середовища викладача мови та літератури. Застосування ресурсів ВЕБ 2.0 в освітньому процесі. Методика використання віртуальної дошки Padlet під час викладання філологічних дисциплін. «Хмари слів» як інструмент візуалізації навчального матеріалу та спосіб підвищення пізнавальної активності (застосунок WordArt / Mentimeter / WordItOut / Word Cloud Generation / AnswerGarden тощо). Методика використання цифрових ментальних карт на заняттях (застосунок Bubbl.us / Google.it / WiseMapping / Mind42 / MindMup / Coggle / DebateGraph / Popplet тощо). Інтерактивні вправи та сервіси для їх створення (досвід практикуму з LearningApps.org, Wordwall тощо).

Практичний блок

1. Опрацюйте статтю Є. А. Зеленова «Цифрове покоління: ризики, переваги, засоби взаємодії». Складіть poradnik сучасному педагогові, звернувши увагу на особливості викладу навчального матеріалу для «покоління Z». Підготуйтеся до участі в колективній дискусії «*Чи можливо забезпечити якість освіти, якщо покоління Digital Natives навчатиме покоління Digital Immigrants?*».

2. Поміркуйте, як можна застосувати «хмари слів» під час вивчення філологічних дисциплін. Змодельуйте 2–3 відповідні завдання.

3. **Індивідуальний цифровий проєкт.** Алгоритм виконання:

Крок 1. Реєстрація на ресурсі WordArt: <https://wordart.com>

Крок 2. Створення «хмари слів» на одну із тем (на вибір здобувача освіти) курсу «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти».

Крок 3. Збереження зображення й надсилання у спільноту курсу з одночасним збереженням проєкту на власній віртуальній дошці.

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Антонова О., Фамілярська Л. Використання цифрових технологій в освітньому середовищі закладу вищої освіти. *Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету* : електрон. наук. журн. Київ, 2019. Спецвип. С. 10–22.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2019_spetsvip (дата звернення: 19.04.2021).

2. Біферт Н. Роль сучасних інформаційних технологій у створенні цифрового освітнього контенту. *Нова педагогічна думка*. 2018. № 4. С. 49-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2018_4_16 (дата звернення: 15.04.2023).

3. Воронова Н. Цифрові освітні ресурси в теорії і практиці сучасної зарубіжної освіти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти* : зб. наук. пр. Слов'янськ, 2019. Вип. 9. С. 37–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2019_9_6 (дата звернення: 16.04.2023).

4. Генсерук Г. Цифрова компетентність як одна із професійно значущих компетентностей майбутніх учителів. *Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету* : електрон. наук. журн. Київ, 2019. Вип. 6. С. 8–16.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2019_6_4 (дата звернення: 16.04.2023).

5. Єгорова О. І., Коренівська Ю. В. Сторірідінг і сторітелінг як інструменти формування комунікативної компетенції студентів-філологів. *Освіта дорослих в Україні та світі* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. проф. Л. М. Голубенко, проф. О. С. Цокур. Одеса, 2020. С. 55–57.

URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/ped/sbirnyk_materialiv_osvita_doroslyh.pdf#page=55 (дата звернення: 16.04.2023).

6. Зеленов Є. А. Цифрове покоління: ризики, переваги, засоби взаємодії. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. Вип. 5. С. 46–57.

URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/19690> (дата звернення: 17.05.2023).

7. Морквян І., Хміль Н. Методика використання віртуальної інтерактивної дошки Padlet в освітньому процесі. *Інформаційні технології в школі : інтернет-додаток*. 2016. № 6. URL: http://osnova.com.ua/items/item-november-2016/index_3.html (дата звернення: 19.04.2023).

8. Морквян І., Хміль Н. Сервіси віртуальних інтерактивних дошок (стін): порівняльний аналіз. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2015. № 2/3. С. 27–35.

9. Паламар С., Науменко М. Сторітелінг у професійній підготовці майбутніх педагогів: сучасні інструменти. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету* : електрон. наук. журн. Київ, 2019. Вип. 7. С. 48–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeeetu_2019_7_7 (дата звернення: 19.04.2023).

10. Саєнко Н., Голуб Т., Лавриш Ю., Лук'яненко В., Литовченко І. Інтеграція цифрових технологій в освітній процес: виклики та перспективи. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 220 с.

11. Семеног О. Цифрові наративи у фаховій підготовці майбутніх учителів української мови і літератури. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти* : зб. наук. пр. Слов'янськ, 2017. Вип. 5 (2). С. 207–220.

URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2017_5\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2017_5(2)_23) (дата звернення: 19.04.2023).

Практичне заняття № 8.
Специфіка організації дистанційного навчання.
Методика створення електронних навчальних курсів

Теоретичний блок

Поняття «дистанційне навчання». Дистанційне навчання: переваги та проблеми. Мотивація у дистанційному навчанні як потреба сьогодення. Трансформація функцій викладача під час дистанційного навчання (тьюторство). Система електронного навчання ЗВО: структура, функції, специфіка навчального контенту. Вимоги до електронного курсу (ЕК). Методика проєктування навчального контенту ЕК. Принципи універсального дизайну навчання в ЕК.

Практичний блок

1. Опрацюйте статтю *Ольги Литвин* «Викладання у дистанційному форматі: вчити(ся) і навчати», скориставшись гіперпосиланнями. Орієнтуючись на матеріал статті та власний досвід, сформулюйте 8 порад сучасному педагогові, як підвищити мотивацію здобувачів освіти в дистанційному форматі навчання.

2. Проаналізуйте електронний курс (на вибір) у системі дистанційного навчання університету з погляду нормативності та доцільності структурування. Зверніть увагу, що відповідно до «Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» нормативний складник ЕК повинен містити:

1. Візитівку курсу:
 - інформацію про автора(ів) та контактні дані;
 - коротку анотацію освітнього компонента та розподіл годин за видами навчальної діяльності відповідно до навчального плану;
 - мету і завдання вивчення освітнього компонента.
2. Програму або силабус освітнього компонента (прикріплений .pdf файл).
3. Перелік джерел для вивчення курсу.
4. Перелік базових термінів та понять із визначеннями.
5. Критерії оцінювання усіх видів навчальної діяльності, передбачених в ЕК.
6. Сценарій навчання (рекомендована послідовність вивчення освітнього компонента).

7. Опис ресурсів ЕК, правила роботи з ними, інструкцію з користування додатковим програмним забезпеченням, якщо таке необхідно використовувати під час навчання.

Навчально-методичний складник в ЕК повинен містити теоретичний та практичний компоненти, завдання для самостійної роботи, а також засоби контролю знань.

3. **Індивідуальний цифровий проєкт.** Поміркуйте, як за сучасних умов технічного забезпечення учасників освітнього процесу можна застосувати миттєві опитування (див. сервіс <https://www.mentimeter.com/>) під час синхронного формату дистанційного навчання. Змодельуйте відповідне завдання для завершальної лекції із курсу «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» і надішліть його на апробацію та рецензування колегам.

Зверніть увагу, що детальні інструкції з використання сервісу можна знайти за покликанням <https://ceit.ucu.edu.ua/resursy/instrumenty/testi-ta-opituvannya/mentimeter/>

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Артеменко В. Б. Дистанційні технології та курси: створення і використання в освітній діяльності : [монографія]. Львів, 2008. 295 с.

2. Буйницька О., Варченко-Троценко Л., Терлецька Т., Настас Д. Модернізація системи електронного навчання університету до потреб сьогодення. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету* : електрон. наук. журн. Київ, 2020. Вип. 9. С. 1–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2020_9_3 (дата звернення: 19.04.2023).

3. Букач А. Сервіси GOOGLE в дистанційному навчанні. *Інформатика*. 2015. Квіт. (№ 7). С. 22–29.

4. Величко В. Роль та місце дистанційної освіти в електронному навчанні. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти* : зб. наук. пр. Слов'янськ, 2016. Вип. 4. С. 276–285. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2016_4_30 (дата звернення: 19.04.2023).

5. Гайдученко Ю. Як організувати дистанційне навчання учнів — покрокова інструкція. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-uchniv-pokroкова-instruktsiya/> (дата звернення: 19.05.2023).

6. Гарна С., Щербатюк В. Кейси індивідуальних освітніх маршрутів як спосіб організації дистанційного навчання із зарубіжної літератури. *Актуальні проблеми професійної підготовки студентів-філологів до роботи в сучасному освітньому просторі* : [зб. ст.] / редкол.: І. В. Козлик (голова) [й ін.]. Івано-Франківськ, 2017. Вип. 1. С. 115–121. URL: <https://bit.ly/3szOixb> (дата звернення: 16.04.2023).

7. Глазунова О. Г. Методологічні засади створення та використання електронних навчальних ресурсів в системі вищої освіти. *Інформаційні технології в економіці і природокористуванні*. 2017. № 2. С. 45–55.

URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Inf/article/viewFile/9743/8711> (дата звернення: 15.04.2023).

8. Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти: зб. наук. праць матеріалів І Всеукр. наук.-практ. конф., 16 черв. 2020 р., м. Київ / Нац. авіац. ун-т ; наук. ред. Н. П. Муранова. Київ : НАУ, 2020. 154 с. URL: <https://bit.ly/3wXDs7Y> (дата звернення: 14.04.2023).

9. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали / кол. автор. ; за заг. ред. О. М. Топузова ; укл. М. В. Головка. Київ : Педагогічна думка, 2021. 192 с.

10. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія : матеріали міжвузів. вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 102 с. URL: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf (дата звернення: 14.04.2023).

11. Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності: метод. рек. / за ред. І. В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 198 с. URL: <https://bit.ly/2RNPwbF> (дата звернення: 19.04.2021).

12. Ковальова К. Л., Герасименко Е. М. Дистанційна освіта: сучасна форма навчання vs тренд. *Актуальные научные исследования в современном мире* : журнал. Переяслав, 2020. Вип. 5(61), ч. 7. С. 144–153. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23419> (дата звернення: 16.04.2023).

13. Кушнірук А. Використання платформ для управління електронним навчанням у закладах загальної середньої освіти. *Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету*: електрон. наук. журн. Київ, 2019. Вип. 6. С. 26–34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeeemu_2019_6_6 (дата звернення: 19.04.2023).

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів освіти включає більш детальне опрацювання теоретичних положень лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання завдань проблемного та творчого спрямування, опрацювання додаткової літератури, заповнення графічних організаторів, перегляд рекомендованих відеоматеріалів, підготовку мініпроектів тощо.

Ефективність і результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, зокрема під час тематичного опитування, бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань, презентації творчих завдань, мініпроектів та ін., та фіксує в загальній оцінці за тему.

Окремі питання, які винесено на самостійне опрацювання, але детальний розгляд яких не передбачено на практичних заняттях, включено до модульної контрольної роботи та питань підсумкового контролю. Нижче подано теми для самостійного опрацювання, які потребують детальнішої підготовки та консультацій, з рекомендованою літературою.

Тема 1. Методика організації та проведення лекційного заняття у контексті викликів освіти XXI ст.

Питання для опрацювання

Вимоги до сучасної методики підготовки та проведення лекційних занять. Різновиди лекцій, специфіка їх методики. Особливості інтерактивної методики лекційного заняття. Методика проведення лекції з комп'ютерною презентацією. Ресурси для створення презентаційних матеріалів до лекцій.

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: інтерактивні технології в курсах навчальних дисциплін: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Кондор, 2008. 272 с.

2. Головачук Т. І. Інноваційний підхід при проведенні лекційного заняття. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.* 2011. 2 (1). С. 405–410.

3. Кайдалова Л. Г. Теоретико-методичні аспекти викладання лекції у вищому навчальному закладі. *Нові технології навчання: наук.-метод. зб.* Київ : Інститут інноваційних технологій і змісту МОН України. 2012. Вип. 72. С. 96–100.

4. Калашник В. Л., Олексієнко О. Г. «Ідеальна» лекція у вищій школі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки.* № 151 (1), С. 82–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2018_151%281%29_20 (дата звернення: 20.07.2023).

5. Козубцова Л. Поняття сучасної SMART-лекція у вищій школі. *II Міжнародна науково-практична конференція “Освіта, Право та Публічне управління – новітні тенденції розвитку” «ELPA–NDT».* 30-31 березня 2023 р. С. 83–87. URL: <https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/zbirnyk.pdf#page=83> (дата звернення: 20.08.2023).

6. Мацулевич О. Є., Антонова Г. Є., Гасан М. Використання інтерактивних форм проведення лекційних занять у сучасних умовах. *Розвиток сучасної науки та освіти : матеріали IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (Запоріжжя, 29-31 травня 2023 р.).* Запоріжжя : ТДАТУ, 2023. С. 286–290.

7. Мізюк В. Лекція у сучасному закладі вищої освіти в умовах змішаного навчання. *Педагогічні науки: зб. наук. праць.* Херсон, 2020. Вип. 90. С. 135–141. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4319/3817> (дата звернення: 20.07.2023).

Тема 2. Змішане навчання як виклик сьогодення: ефективні методики поєднання онлайн та офлайн-занять

Питання для опрацювання

Поняття «змішане навчання» (*blended learning*): від витоків до сьогодення. Ознаки змішаного навчання та його варіанти. Класифікація організаційних форм змішаного навчання. Методики впровадження ефективного змішаного навчання в освітній процес ЗВО. Алгоритм проведення заняття із використанням моделі «перевернутого навчання» (*flipped classroom*).

Рекомендована література та інтернет-ресурси до теми

1. Коротун О. В. Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. *Інформаційні технології в освіті.* 2016. Вип. 3.

С. 117–129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2016_3_11 (дата звернення: 19.08.2023).

2. Кухаренко В. М. Тьютор дистанційного та змішаного навчання : навч. посібник. Харків : Міленіум, 2019. 307 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/42981> (дата звернення: 19.08.2023).

3. Литвинов А.С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті : навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Борисова. Суми, 2019. С. 134.

4. Осадча К. П., Осадчий В. В. Аналіз досвіду змішаного навчання в іноземних закладах вищої освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методика навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. 60. С. 410–420.

5. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rekomendacij-shodo-vprovadzhennya-zmishanogo-navchannya-u-zakladah-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osviti> (дата звернення: 19.08.2023).

6. Собченко Т. М. Змішане навчання: поняття та завдання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 75. Т. 3. С. 73–76. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/75/part_3/16.pdf (дата звернення: 19.08.2023).

7. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В.М. Кухаренко та ін. Харків, 2016. 284 с.

8. Ткачук Г.В. Змішане навчання та особливості використання ротаційної моделі у навчальному процесі. *Інформаційні технології в освіті*. 2017. № 4 (33). С. 143–156.

9. Цюняк О. П., Розлуцька Г. М. Змішане навчання як інноваційна форма організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2021. (2(49), 232–235. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.49.232-235>.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання має за мету поглиблення та вдосконалення здобутих компетентностей із курсу «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти». Воно складається з розроблення та створення цифрового мініпроєкту електронного курсу філологічного спрямування на базі платформи LMS Moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/>) та передбачає обов'язкову презентацію результатів.

Тематика мініпроєктів узгоджується впродовж першого навчального тижня з викладачем ОК. Технічні питання щодо розташування ЕК та доступу до роботи в системі як автор ЕК обов'язково погоджуються з адміністратором платформи LMS Moodle в університеті.

Максимальна кількість балів за індивідуальне науково-дослідне завдання – 8 (по 4 бали за кожен складник: 1) проєктування фрагмента електронного курсу філологічної дисципліни та 2) презентація результатів в аудиторії з обґрунтуванням обраних методик).

Зверніть увагу, що роботу над індивідуальним завданням варто розпочати з ознайомлення з нормативними документами ВНУ імені Лесі Українки, які описують єдині вимоги та порядку створення ЕК. Насамперед необхідно опрацювати «Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (див. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-11/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%95%D0%9A%20%D0%9E%D0%9A_2022.pdf).

Мініпроєкт ЕК повинен містити певні обов'язкові компоненти, як-от:

1. Загальну інформацію про ЕК: візитку курсу (авторська візія); силабус (звантажуюмо з каталогу); критерії оцінювання (на основі силабусу); друковані та інтернет-джерела для вивчення курсу (на основі силабусу); глосарій (1-2 терміни); новини курсу (1 новина); форум (можлива тільки іконка на позначення ресурсу); інструкції до курсу та ресурсів (можлива тільки іконка на позначення ресурсів).

2. Навчально-методичні матеріали: 1 зразок теоретичного матеріалу (до прикладу: електронний конспект фрагмента лекції / мультимедійна презентація до теми / аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси / список друкованих та інтернет-джерел тощо); 1 зразок практичного заняття (зміст, методичні вказівки щодо їх виконання, форма подання результатів виконання, критерії оцінювання тощо).
3. Завдання для контролю (розроблений активний тест на 5 різнотипних запитань).

Навчальні елементи ЕК повинні бути створені українською мовою. Водночас необхідно враховувати особливості відображення електронної інформації на різних екранах (смартфон, нетбук, комп'ютер тощо). Рекомендуємо використовувати принцип одноманітності: єдина кольорова палітра, однаковий за розміром та типом шрифт, уніфікований стиль оформлення тощо; навчально-методичні матеріали ЕК подавати у вигляді вебсторінок або файлів .pdf; тло сторінок робити білим (світлим), літери – чорними (темно-синіми).

Виконане індивідуальне завдання, прорецензоване викладачем, виноситься на захист: виступ і обговорення в аудиторії. Регламент виступів – до 10 хв.

БЛОК ТЕСТОВОГО САМОКОНТРОЛЮ

1. Здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, називають

- а) компетентність;
- б) компетенція;
- в) освіта;
- г) навчання.

2. Знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів, називають

- а) результати навчання;
- б) вища освіта;
- в) фахові компетентності;
- г) освітня спеціалізація.

3. Студентоцентроване навчання передбачає:

а) заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;

б) створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;

в) побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу;

г) створення особливих умов проведення контрольних заходів, на яких дозволено задля здобуття вищих балів використовувати інформаційно-комунікаційні ресурси.

4. Основними видами навчальних занять у закладах вищої освіти є:

- а) лекція;
- б) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- в) консультація;
- г) екзамен.

5. Функції процесу навчання в закладі вищої освіти:

- а) освітня;
- б) виховна;
- в) розвивальна;
- г) компетентнісна.

6. Форму навчального заняття з вивчення філологічних дисциплін у вищій школі, на якій передбачено логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчального предмета, ілюстрований за необхідності наочною та демонструванням дослідів, називають

- а) навчальна лекція;
- б) практичне заняття;
- в) семінарське заняття;
- г) лабораторне заняття.

7. За дидактичними завданнями лекції поділяють на

- а) вступні;
- б) тематичні;
- в) настановні;
- г) оглядові;
- г) проблемні;
- д) заключні.

8. Розташуйте в логічній послідовності структурні компоненти проблемної лекції.

- а) Постановка проблеми.
- б) Вступ.
- в) Обґрунтування своєї позиції, підходів, засобів розв'язання.
- г) Розчленування проблеми на підпроблеми, завдання, питання.
- г) Узагальнення висновків.

9. Різновид лекції, що є продовженням і розвитком проблемного викладу матеріалу в діалозі двох викладачів, називають

- а) бінарна лекція;
- б) лекція-візуалізація;
- в) лекція-пресконференція;
- г) лекція із заздалегідь запланованими помилками.

10. Методика проведення лекції з філологічної дисципліни в системі вищої школи передбачає дотримання таких вимог:

- а) доведення до студентів мети лекції та належне її мотивування.
- б) доступність і науковість викладу.
- в) завершення кожного питання лекції підсумком і мотивованим переходом до наступного.
- г) обов'язкове диктування для запису важливих теоретичних положень.

11. Вид навчальних занять здобувачів освіти, який передбачає самостійне вивчення студентами за завданням викладача окремих питань і тем лекційного курсу з наочним оформленням матеріалу у вигляді реферату, доповіді, повідомлення, есе тощо, називають

- а) семінарські заняття;
- б) практичні заняття;
- в) лекційні заняття;
- г) лабораторні заняття.

12. Форму навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань, називають

- а) практичне заняття;
- б) проблемна лекція;
- в) семінарське заняття;
- г) лабораторне заняття.

13. Форму (засіб, спосіб, метод) організації діяльності здобувачів освіти, що має на меті зміни в структурі особистості учасників, зокрема розвиток здібностей, здатності здійснювати нові види діяльності, появу нових моделей поведінки тощо, називають

- а) тренінг;
- б) семінар;
- в) колоквиум;
- г) іспит.

14. Інтерактивне навчання як організація освітнього процесу засноване на

- а) суб'єкт-суб'єктних стосунках педагога й здобувача освіти (паритетності);
- б) суб'єкт-об'єктних стосунках педагога й здобувача освіти;
- в) багатосторонній комунікації;
- г) конструюванні знань здобувачем освіти;
- г) використанні самооцінки та зворотного зв'язку;
- д) постійній активності здобувача освіти;
- е) точному відтворенні здобувачем освіти знань та способів діяльності, створених іншими.

15. Розташуйте послідовно (від найпростішого) рівні когнітивної (пізнавальної) мети навчання відповідно до таксономії Бенджаміна Блума.

- а) Аналіз.
- б) Знання.
- в) Оцінювання.
- г) Застосування.
- г) Синтез.
- д) Розуміння.

16. Установіть відповідність між видом методів навчання за джерелами передавання і характером сприймання інформації та його різновидом.

Вид методів навчання		Різновид	
1	Словесні методи навчання	а	бесіда
2	Наочні методи навчання	б	навчальна дискусія
3	Практичні методи навчання	в	ілюстрування
4		г	вправи

17. Стратегією оцифрування освітнього процесу, що передбачає цифрові навички: від грамотності до критичної обробки інформації та даних, від безпеки в мережі до знань про технології, кодування та вирішення можливих проблем, називають

- а) цифрове освітнє середовище;
- б) інформаційно-комунікаційні технології;
- в) цифрові методики навчання;
- г) вебзастосунки в освіті.

18. Рольова гра – це

а) метод колективного обговорення спірного питання, обмін думками, ідеями між кількома учасниками;

б) метод обговорення думок членів групи у вигляді виступів із заздалегідь підготовленими повідомленнями, що відображають їхній погляд, після чого промовці відповідають на запитання аудиторії;

в) метод обговорення будь-якої гострої проблеми з діаметрально протилежних позицій; для інтенсивної перевірки обсягу та глибини наявних знань (наприклад, термінів, ідей); для розвитку вмінь аргументувати власну позицію;

г) метод навчання за допомогою кейсів, що полягає у моделюванні конкретної ситуації, у якій кожен зі здобувачів освіти виконує певну роль, спонтанно поводячись чи висловлюючись так, як, на їхню думку, у цій ситуації повелася би «дійова особа», яку вони «грають».

19. Мозковий штурм – це

а) методика спільної одноразової роботи групи здобувачів освіти, спрямованої на творчий пошук, як правило, нетрадиційних, креативних підходів до вирішення проблем;

б) специфічний дослідний метод інтегрування, узагальнення думок здобувачів освіти, одержання на цій основі цілком нового знання, гіпотез, рішень;

в) метод стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувача освіти, що полягає у засвоєнні навчального матеріалу на серйозному рівні у вигляді гри;

г) метод, в основі якого лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок здобувачів освіти, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити.

20. Укажіть обов'язкові структурні компоненти практичного заняття в системі вищої школи.

а) оголошення теми, мотивація, актуалізація теоретичних положень;

б) виконання практичних завдань, оцінювання рівня знань і вмінь;

в) виклад суті теоретичних питань викладачем;

г) виступи здобувачів освіти з рефератами/ повідомленнями;

г) підсумки й конкретизація завдань самостійної роботи.

21. До типових помилок створення навчальної презентації належать

- а) великі фрагменти тексту, різноманіття фонів і спецефектів;
- б) кількість слайдів не більше 18-25;
- в) добір змісту відповідно до інтелектуальних характеристик здобувачів освіти;
- г) слайди містять тільки основні положення лекції.

22. Публічне обговорення важливого питання, що передбачає обмін думками між здобувачами освіти або викладачем і здобувачами освіти, називають

- а) дискусією;
- б) бесідою;
- в) розповіддю;
- г) поясненням.

23. Різновид лекції, на якій окрім розкриття предмета навчального курсу, методів його дослідження, визначення основних проблем курсу, його особливостей і труднощів роблять детальний огляд наявних підручників та навчальних посібників, дають методичні поради здобувачам освіти, як самостійно працювати над курсом, називають

- а) настановна;
- б) вступна;
- в) тематична;
- г) оглядова.

24. Метод, що передбачає перехід від загального до конкретного у процесі засвоєння знань, називають

- а) дедукція;
- б) індукція;
- в) аналіз;
- г) синтез.

25. Яка частина навчання реалізується у віддаленому режимі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів, якщо дотримано змішаної моделі?

- а) 0%;
- б) до 30%;
- в) до 80%;
- г) 80-100%.

26. Установіть відповідність між різновидом інтерактивної технології навчання та застосовуваним методом навчання.

Різновидом технології	інтерактивної	Метод навчання	
1	Інтерактивна технологія кооперативного навчання	а	метод ПРЕС
2	Інтерактивна технологія колективно-групового навчання	б	імітаційна гра
3	Інтерактивна технологія ситуативного моделювання	в	робота в малих групах
4	Інтерактивна технологія опрацювання дискусійних питань	г	метод «Мікрофон»

27. Розташуйте в логічній послідовності структурні компоненти інтерактивного заняття.

- а) Оголошення теми та очікуваних навчальних результатів.
- б) Мотивація.
- в) Застосування інтерактивних вправ.
- г) Надання необхідної інформації.
- г) Рефлексія, підсумки.

28. Установіть відповідність між назвою методу пізнавальної діяльності та описом його сутності.

Метод пізнавальної діяльності		Опис	
1	Індукція	а	перехід від загального до конкретного у процесі засвоєння знань
2	Дедукція	б	перехід від одиничного до загального у процесі засвоєння знань
3	Синтез	в	вивчення предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, поділ на елементи, осмислення зв'язків між ними

4	Аналіз	г	перехід від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається
		г	уявне або практичне поєднання виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле

29. Установіть відповідність між рівнем використання технічних засобів навчання (ТЗН) та особливостями їх актуалізації в навчальному процесі.

Рівень використання ТЗН		Особливості	
1	Епізодичний рівень використання ТЗН	а	практично безперервний супровід викладу матеріалу застосуванням ТЗН протягом всього заняття
2	Систематичний рівень використання ТЗН	б	постійне застосування ТЗН, що дає змогу розширювати і урізноманітнювати обсяг інформації
3	Синхронний рівень використання ТЗН	в	викладач використовує ТЗН час від часу
4	Факультативний рівень використання ТЗН	г	

30. Установіть відповідність між різновидами практичних занять та їх особливостями.

Різнovid практичних занять		Особливості	
1	Ознайомче	а	можливість творчої роботи на основі сформульованих викладачем методичних вказівок
2	Частково-пошукове	б	виконання теоретичних та експериментальних досліджень, що передбачає відповідне оцінювання

3	Підтверджувальне	в	формування вмінь і навичок користування приладами, пристроями, програмами, необхідними для виконання різних видів практичних робіт
4		г	виконання завдань, що переконують у правильності викладених на лекціях теоретичних положень

31. Установіть відповідність між різновидами семінарських занять та їх особливостями.

Різнovid семінарських занять		Особливості	
1	Розгорнута бесіда	а	ініціює максимум ідей для розв'язання проблеми; не допускає критики тез під час їх висування; кожен учасник може висловлювати власні думки
2	Обговорення творчих робіт	б	залучення здобувачів освіти до обговорення невеликих за обсягом, але органічно пов'язаних між собою питань
3	«Мозковий штурм»	в	здобувачі освіти мають можливість запитувати одну або кілька осіб, які добре інформовані з обговорюваного питання
4	Пресконференція	г	взаєморецензування письмових робіт, ознайомлення з роботами і рецензіями на них

32. Установіть відповідність між різновидом вправ як практичним методом навчання і його особливостями.

Різновид вправ		Особливості	
1	Підготовчі вправи	а	сприяють засвоєнню нового матеріалу на основі розрізнення споріднених понять і дій
2	Вступні вправи	б	готують здобувачів освіти до сприймання нових знань і способів їх застосування на практиці
3	Пробні вправи	в	сприяють формуванню навичок у стандартних умовах: за зразком, інструкцією, завданням
4	Тренувальні вправи	г	перші завдання на застосування щойно засвоєних знань
		г	за змістом і методикою виконання наближаються до реальних життєвих ситуацій

33. Установіть відповідність між різновидом наочного методу навчання і його сутністю.

Різновид методу		Сутність	
1	Ілюстрування	а	показ матеріалів у динаміці (використання приладів, дослідів)
2	Демонстрування	б	застосування посібників, плакатів, географічних та історичних карт, схем, рисунків на дошці, картин, фотографій, моделей тощо
3	Самостійне спостереження	в	безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання
4	Коментування	г	

34. Установіть відповідність між моделлю змішаного навчання і її сутністю.

Модель змішаного навчання		Сутність	
1	Модель ротації	а	здобувачі освіти беруть один або кілька онлайн-курсів на додаток до звичайних. Вони можуть навчатися на цих курсах як у закладах освіти, так і поза ними
2	Гнучка модель	б	онлайн-складник є основою вивчення предмета, навіть якщо певна діяльність і відбувається офлайн. Педагог готовий надавати підтримку за необхідності через такі заходи, як робота в малих групах навчання, групові проекти, а також індивідуальне консультування
3	Модель самостійного змішування	в	протягом навчання здобувачі освіти ділять свій час між відвідуванням очних занять і дистанційним навчанням. Відвідування закладу освіти щодень не передбачено
4	Віртуально збагачена модель	г	під час вивчення окремого предмета, на основі затвердженого графіка здобувачі освіти чергують способи роботи з матеріалом: онлайн-навчання та аудиторну роботу в малих групах, групові проекти, індивідуальні заняття і письмові завдання

35. До ознак / характеристик змішаного навчання (blended learning) належать

- а) цілеспрямований процес здобуття знань, умінь та навичок (компетентностей) у рамках певних навчальних дисциплін, частина якого реалізується у віддаленому режимі;
- б) під час вивчення навчальної дисципліни використовуються ІКТ та ТЗО (ПК, мобільні телефони, планшети, проєктори тощо);
- в) ІКТ використовуються тільки для зберігання і доставки навчального матеріалу;
- г) неформальне або інформальне спрямування навчання;
- г) має місце самоконтроль учня (студента) за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання.

36. Розташуйте в логічній послідовності фази практичної моделі «руху по колу» (модель Д. Колба) для тренінгу.

- а) осмислення отриманих нових знань, їх теоретичне узагальнення (виведення закономірностей, схем);
- б) актуалізація особистого досвіду;
- в) експериментальна перевірка нових знань і самостійне застосування їх на практиці;
- г) спостереження (аналіз) і обмірковування досвіду (рефлексія).

37. До ознак / характеристик інтерактивних методів навчання належать

- а) залучення учасників та учасниць до діяльності, адже доведено, що людина найбільше вчиться і запам'ятовує саме в процесі своєї діяльності;
- б) використання досвіду кожного / кожної для спільного навчання та взаємного збагачення;
- в) значна гнучкість, оскільки ці методи спрямовані на результат;
- г) чітка унормованість і регламентованість, порушувати які заборонено;
- г) інтерактивні методи значно краще, ніж традиційні, готують до самостійного розв'язання проблем;
- д) інтерактивні методи насамперед спрямовані на засвоєння нових знань.

38. Для підвищення фактичних знань під час тренінгу доцільно використовувати

- а) лекції, презентації, аудіовізувальні засоби, діаграми, схеми, статті і документи;
- б) демонстрації, моделювання і спільні вправи;
- в) аналіз конкретних випадків, аналітичні вправи, рольові ігри і моделювання;
- г) рольові ігри, панельні дискусії (дебати) і моделювання.

39. Інтерактивний метод навчання, який найчастіше застосовують для актуалізації опорних знань або закріплення отриманих знань шляхом запитань та відповідей на них з використанням програмного забезпечення, називають

- а) експрес-опитування («клікери»);
- б) аналітичні вправи;
- в) панельна дискусія;
- г) мозковий штурм.

40. До структурних вправ тренінгу належать

- а) принципи / правила;
- б) знайомство;
- в) очікування;
- г) підсумки;
- г) руханки;
- д) мозковий штурм.

41. Розташуйте в логічній послідовності етапи розробки тренінгу.

- а) підбір змістовного матеріалу для досягнення навчальних цілей та очікуваних результатів, а також для самостійної роботи;
- б) розробка порядку денного тренінгу;
- в) визначення навчальних цілей та очікуваних результатів;
- г) структурування навчального матеріалу відповідно до інтерактивних методик навчання;
- г) розробка роздавальних матеріалів для учасників/учасниць та матеріалів для тренерів.

42. Установіть відповідність між функціями тренера та виконуваними завданнями.

Функція		Завдання	
1	Фасилітатор	а	Формулює навчальні цілі, складає план і програму тренінгу, підбирає матеріали, визначає види і методи навчання.
2	Модератор	б	Займається підготовкою й організаційним забезпеченням навчального процесу, зокрема: приміщенням для проведення тренінгу, обладнанням, наявністю роздаткових матеріалів, відеоматеріалів тощо.
3	Координатор (спеціаліст із логістики)	в	Управляє роботою малих груп в тренінговому процесі, спрямовує дискусію та сприяє активності групи при вирішенні практичних завдань тренінгу.
4	Організатор	г	Координує роботу всієї аудиторії, відповідальний за обговорення та його зміст, акцентує увагу учасників / учасниць на поставленому завданні та поставлених запитаннях, слідкує за часом для того, щоб група могла обговорити усі питання протягом відведеного часу.
		г	Вивчає потреби у навчанні, визначає цілі тренінгу, оцінює результати окремого тренінгу.

43. Установіть відповідність між методом навчання (за характером діяльності здобувача освіти) та його сутністю, особливостями.

Метод навчання		Сутність	
1	Пояснювально-демонстраційний метод	а	Здобувачі освіти отримують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» вигляді.
2	Репродуктивний метод	б	Після аналізу матеріалу, постановки проблем і визначення завдань та короткого усного або письмового інструктажу здобувачі освіти самостійно опрацьовують наукові джерела, проводять спостереження і виміри, виконують інші дії пошукового характеру.
3	Метод проблемного викладання	в	Організація активного пошуку розв'язання поставлених або самостійно сформульованих пізнавальних завдань, над якими здобувачі освіти працюють самостійно під керівництвом педагога або на основі евристичних програм та вказівок.
4	Частково-пошуковий метод	г	Використовуючи різноманітні джерела та засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різноманітні підходи, показує способи розв'язання поставленого завдання.
5	Дослідницький метод	г	Застосування вивченого матеріалу на основі зразка або правила, здобувачі освіти діють за алгоритмами.

44. Хто з дослідників увів у науковий обіг термін «інтерактивна педагогіка»?

- а) Девід Колб;
- б) Ганс Фріц;
- в) Василь Сухомлинський;
- г) Ян Амос Коменський.

45. Універсальний дизайн у сфері освіти – це

а) дизайн предметів, докільця, освітніх програм і послуг, що забезпечує їхню максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну;

б) дизайн предметів і середовища, які прийнятні для всіх людей, незалежно від віку, соціального статусу, досвіду тощо;

в) заснований на принципах нейронауки підхід до освітнього процесу на основі варіативності та гнучкості організації навчання;

г) комплекс навчальних процесів, що ґрунтується на розпізнаванні інформації (тобто «що?»), навичках і методах (тобто «як?») і визначеннях мотивів (тобто «навіщо?»).

46. Формами оцінювання з урахуванням суб'єкта оцінювання називають

- а) оцінювання педагогом;
- б) взаємооцінювання;
- в) самооцінювання;
- г) контрольне оцінювання.

47. До характеристик змішаного навчання належать такі:

а) гаджети і девайси використовують для підтримки традиційної форми роботи на заняттях;

б) навчання в аудиторіях використовують для надання здобувачеві освіти комплексного досвіду навчання;

в) заняття в аудиторіях використовують для підвищення рівня традиційного способу викладання;

г) здобувачі освіти навчаються частково онлайн і мають елементи контролю над навчальним процесом — коли, де і як вчити матеріал.

48. Оберіть варіанти належно сформульованих результатів навчання.

а) здобувачі освіти знатимуть етапи розвитку української літературної мови;

- б) здобувачі освіти навчаються писати академічний текст;
- в) здобувачі освіти зможуть назвати, описати та розпізнати особливості кожного етапу розвитку української літературної мови;
- г) здобувачі освіти напишуть есе / статтю / доповідь, що відповідає таким вимогам...

49. Оберіть варіанти належно сформульованих результатів навчання.

- а) здобувачі освіти зможуть розпізнати та описати особливості жанрів наукового стилю;
- б) здобувачі освіти дізнаються про різні жанри наукового стилю;
- в) здобувачі освіти зможуть обрати ефективний метод зворотного зв'язку для розв'язання завдань лекції;
- г) здобувачі освіти дізнаються про методи розв'язання завдань лекції.

50. Установіть відповідність між рівнем розуміння за таксономією SOLO та формулюванням результатів навчання.

Рівень розуміння		Результати навчання	
1	Передструктурне розуміння	а	Не впоратися з завданням. Не знати. Не розуміти питання.
2	Моноструктурне розуміння	б	Аналізувати. Застосувати. Обґрунтувати. Порівняти. Протиставити. Критикувати. Пояснити причини. Показати зв'язки.
3	Мультиструктурне розуміння	в	Створювати. Формулювати. Генерувати. Висувати гіпотези. Рефлексувати. Теоретизувати.
4	Інтегральне розуміння	г	Комбінувати. Описувати. Перелічувати. Виконувати послідовність дій.
5	Розширене абстрактне розуміння	г	Розпізнати. Назвати. Виконувати прості дії.

51. Есе – це

- а) метод письмової рефлексії, який передбачає написання невеликого за обсягом твору, що розкриває думки здобувача освіти з певної теми;

б) інтерактивний метод, що дає можливість за короткий термін узагальнити й обговорити великий масив інформації;

в) метод обговорення думок членів групи у вигляді виступів із задалегідь підготовленими повідомленнями, що відображають їхній погляд;

г) метод написання твору з аргументацією власної думки та оцінюванням дискусійних поглядів інших здобувачів освіти.

52. До графічних організаторів інформації належать

а) узагальнювальні таблиці;

б) ромашка запитань;

в) кластери;

г) ментальні карти.

53. До основних функцій оцінювальної діяльності належать

а) контрольна;

б) навчальна;

в) діагностично-коригувальна;

г) стимулювально-мотиваційна;

г) виховна;

д) дисциплінарна.

54. Встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту, називають

а) атестацією;

б) кваліфікацією;

в) спеціалізацією;

г) екзаменом.

55. Ефективна методика «перевернутого» навчання» відповідає таким характеристикам:

а) гнучке освітнє середовище;

б) культура освітньої взаємодії;

в) упорядкований контент;

г) професіоналізм педагога;

г) цілодобовий контроль;

д) відсутність оцінювання викладачем.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу та вчасно виконувати навчальні завдання (зокрема винесені на самостійну роботу) згідно з індивідуальним навчальним планом та силабусом.

Кожен здобувач освіти зобов'язаний зареєструватися на електронний курс «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» у системі MOODLE ((доступ 24/7) → <https://moodle.vnu.edu.ua/> → ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ → КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ → НАЗВА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА), послуговуватися його ресурсами та виконувати відповідні завдання.

За умов змішаного або дистанційного навчання з освітнього компонента «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» функціонує TELEGRAM-спільнота «здобувачі освіти + викладач» для оперативної комунікації (понеділок – п'ятниця з 10.00 до 22.00, субота і неділя – як виняткова необхідність) → тел. адмін. 099 7563557; а також віртуальна дошка «Сучасні методики навчання» для розміщення творчих завдань, проєктів та ін. → <https://padlet.com/irynalevchuk1979/o7fh3rux0aktm2sp>

Пропущені з поважних причин заняття здобувач освіти має можливість скласти викладачеві в дні консультацій упродовж тижня після виходу на навчання або дистанційно через електронний курс на платформі MOODLE з урахуванням визначених дедлайнів.

Відповідно до пунктів 3.2 та 3.3 «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» з освітнього компонента можливе зарахування окремих тем, модулів, індивідуального науково-дослідного завдання тощо, зокрема здобутки претендентів у результаті опанування сертифікатного курсу Волинського національного університету імені Лесі Українки «Створення електронних курсів навчальних дисциплін у системі управління навчанням Moodle» (обсягом 30 год, 1 кредит ЄКТС) та ін.

Політика щодо академічної доброчесності.

Увесь освітній процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, взаємодовіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності.

Здобувач освіти зобов'язаний самостійно виконувати завдання для практичних занять та самостійної роботи, так само ІНДЗ та завдання підсумкового контролю; надавати правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказувати джерела чужих думок у випадку їхнього використання. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначена «Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» та «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, які здобувач освіти складає з порушенням дедлайнів, викладач перевіряє, але не оцінює (тобто здобути бали за такі роботи не вдасться).

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем освіти у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо підсумкового оцінювання.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» та «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі

Українки» підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється за результатами поточного (в діапазоні від 0 до 40 балів) і модульного (в діапазоні від 0 до 60 балів) контролю (детальніше див. таблицю вище) у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому **не менше як 75 балів**. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

Здобувач освіти, який бажає підвищити рейтинг, має право скласти іспит. Однак за таких обставин варто пам'ятати, що бали, набрані здобувачем освіти за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти із «Сучасних методик навчання в закладах вищої освіти» є екзамен (усний). Екзаменаційний білет містить три теоретичні питання й одне практичне завдання (кожне – 15 балів).

ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність і структура процесу навчання у вищій школі.
2. Закономірності та принципи навчання у ЗВО в контексті освітньої реформи.
3. Особливості методів навчання у системі вищої школи: традиції та новації.
4. Методики забезпечення студентоцентризму в навчанні (*Student-Centered Learning*).
5. Ефективні форми організації навчання у ЗВО у контексті викликів сьогодення.
6. Вимоги до сучасної методики проведення лекційних занять.
7. Особливості інтерактивної методики лекційного заняття.
8. Етапи підготовки та проведення лекції. Вироблення індивідуального стилю лектора.
9. Методика проведення лекції з комп'ютерною презентацією.
10. Методика підготовки та проведення семінарських занять.
11. Методика організації та проведення дискусії. Різновиди навчальних дискусій.
12. Методика підготовки та проведення практичних занять.
13. Кооперативне навчання (*Cooperative Learning*) під час практичних занять: особливості, сильні та слабкі сторони.
14. Поняття «тренінг» у педагогіці співробітництва та розвивального навчання.
15. Роль педагога (тренера / фасилітатора) під час тренінгу.
16. Структура тренінгового заняття. Вимоги до організації та забезпечення тренінгу.
17. Модель Девіда Колба в методиці тренінгового заняття.
18. Інтерактивні методи навчання, які забезпечують ефективну взаємодію на тренінгу.
19. Поняття «інтерактив» у сучасному освітньому процесі. Модель традиційного та інтерактивного навчання: порівняльний аспект.
20. Структура інтерактивного заняття в ЗВО.
21. Вибір інтерактивних методів в освітньому процесі вищої школи.
22. Сторітелінг під час викладання філологічних дисциплін.
23. Методика організації та проведення рефлексії в інтерактивному навчанні.

24. Сучасні підходи до організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти.

25. Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Вимоги до оцінювання.

26. Види оцінювання. Суб'єктність в оцінюванні.

27. Оцінювання для навчання (*Assessment for Learning*), оцінювання навчання (*Assessment of Learning*), оцінювання як навчання (*Assessment as Learning*): порівняльний вектор.

28. Методики забезпечення ефективного зворотного зв'язку (*feedback*) в навчанні здобувачів освіти в особливих умовах.

29. Проекції застосування проблемного навчання (*Problem-Based Learning*) під час вивчення філологічних дисциплін. Роль викладача і здобувача.

30. Поняття «ігрові методики навчання».

31. Характерні особливості ігрових методів навчання. Функції ігрових методів навчання.

32. Різновиди ігрових методик навчання, їх специфічні особливості (ігри-вправи, ігрові дискусії, ігрові ситуації, рольові ігри, ділові навчальні ігри, комп'ютерні ділові ігри та ін.).

33. Методика організації ефективної ділової гри у ЗВО.

34. Зміст методу проєктів (*Project Based Learning*). Чинники успіху застосування методу проєктів.

35. Класифікація проєктів в освітньому процесі.

36. Методика підготовки та реалізації освітнього проєкту. Пітчінг проєктів в освітньому процесі.

37. Організація сучасного освітнього середовища викладача-філолога.

38. Поняття «віртуальна інтерактивна онлайн-дошка». Функції віртуальної дошки в сучасному освітньому процесі.

39. Цифрові ресурси для створення віртуальних онлайн-дошок.

40. Методика використання віртуальної дошки (на прикладі Padlet або ін.) під час викладання філологічних дисциплін.

41. Специфіка візуалізації навчального контенту. Інтерактивні книги. «Хмарка слів» як інструмент візуалізації навчального матеріалу та спосіб підвищення пізнавальної активності.

42. Методика використання цифрових ментальних карт на заняттях (застосунок Bubbl.us / Google.it тощо).

43. Інтерактивні вправи та сервіси для їх створення (досвід практикуму з LearningApps.org, Wordwall тощо).

44. Можливості використання штучного інтелекту для навчання філологічних дисциплін. Методики застосування ChatGPT в освітньому процесі.

45. Поняття «дистанційне навчання». Дистанційне навчання: переваги та проблеми.

46. Мотивація у дистанційному навчанні як потреба сьогодення.

47. Гейміфікація у дистанційному навчанні: особливості та інструменти (Kahoo, Quizziz, Quizlet Live тощо).

48. Трансформація функцій викладача під час дистанційного навчання (тьюторство). Принципи тьюторства.

49. Система електронного навчання ЗВО: структура, функції, специфіка навчального контенту.

50. Вимоги до електронного курсу (ЕК). Методика проєктування навчального контенту ЕК.

51. Поняття «змішане навчання» (*blended learning*): від витоків до сьогодення.

52. Ознаки змішаного навчання та його варіанти.

53. Класифікація організаційних форм змішаного навчання.

54. Методики впровадження ефективного змішаного навчання в освітній процес ЗВО.

55. Алгоритм проведення заняття із використанням моделі «перевернутого навчання» (*flipped classroom*).

ОЦІНЮВАННЯ: ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ

Оцінювання здійснюємо за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 – 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 – 74	Задовільно	D	непогано
60 – 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Здійснюючи поточний контроль, вважаємо за доцільне послуговуватися такими критеріями та нормами оцінювання:

➤ **4 бали** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговуватися спеціальною термінологією; доречно ілюструвати відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з курсу; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно та ретельно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. Водночас можливі 1–2 дрібні неточності у викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані не менш як на 90%.

➤ **3 бали** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно вирішувати поставлені завдання; глибоко розкривати зміст поставленого завдання чи проблеми; доцільно використовувати спеціальну термінологію; доречно ілюструвати відповідь прикладами; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з курсу; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду.

Однак можливі 2–3 неточності у викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані на 80–90%.

➤ **2 бали** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно вирішувати поставлені завдання; правильно розкривати основний зміст матеріалу за умови виконання завдання; правильно використовувати термінологію; виконує роботи без суттєвих помилок; вміє зібрати матеріал, скласти план, побудувати текст будь-якого виду; оформляти роботу охайно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. У відповідях можливі 3–4 неточності у викладі інформації, які не впливають на конкретний зміст. Завдання виконані на 60–80 %.

➤ **1 бал** – здобувач освіти отримує, якщо зміст викладає частково, не завжди послідовно; одержані теоретичні знання невміло застосовує практично; відсутній логічний зв'язок основного викладу інформації з висновками; спеціальною термінологією володіє погано; завдання виконані неретельно, менше ніж на 60 %, з виправленнями й багатьма помилками.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 25.08.2023).
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 25.08.2023).
3. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Київ, 2017. 225 с.
4. Лебедик Л. В., Стрельніков В. Ю., Стрельніков М. В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін : навч.-метод. посіб. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.
5. Нагаєв В.М., Портян М.О. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків: Стильна типографія, 2018. 289 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4929/1/NP_VVSh_2018.pdf (дата звернення 25.08.2023).
6. Фіцула М. Педагогіка вищої школи. навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2014. 456 с. URL: https://pidru4niki.com/70107/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli (дата звернення 25.08.2023).

Додаткова

1. Вовк М. П., Султанова Л. Ю., Соломаха С. О., Ходаківська С. В. Тренінгові технології навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: методичні рекомендації. Інститут педагогічної освіти і освіти імені Івана Зязюна. Київ, 2019. 109 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf (дата звернення 25.08.2023).
3. Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців / О. Семеног, В. Герман, О. Рудь, Н. Громова, Н. Пономаренко, І. Левенок, М. Ячменик /за ред. О. Семеног. Суми. 2017. 376 с.
4. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій. URL: <http://xt.od.ua/73-prohramno-metodychne-zabezpechennia/rekomendatsii/514-korotkij-terminologichnij->

slovník-z-innovatsijnikh-pedagogichnikh-tekhnologij (дата звернення 25.08.2023).

5. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.

6. Морзе Н.В., Глазунова О.Г., Мокрієв М.В. Методика створення електронного навчального курсу (на базі платформи дистанційного навчання Moodle) : навчальний посібник. Київ : 2016. 240 с.

URL:<https://drive.google.com/file/d/0B2ysJED05tFIengxcnNVWWRYZGc/view?resourcekey=0-CXkRhjhhrSGaWyaNEdU7Jg> (дата звернення 25.08.2023).

7. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2007. 141 с. URL: https://nvk-liceu.at.ua/ld/0/2_BTn.pdf (дата звернення 25.08.2023).

8. Попович А. С. Нетрадиційні лекції з української мови у вищій школі.

URL:http://kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/7/2014/03/Visn_Psuh_4.pdf#page=55 (дата звернення 25.08.2023).

9. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі : навч. посіб. / за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. Київ, 2015. 250 с.

10. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.

11. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanonavchannia-bookletspreads-2.pdf> (дата звернення 29.08.2023).

12. Гарнопольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі. 2019.

13. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / за ред. В. М. Кухаренка. Харків : ХПІ, 2016. 284 с.

14. Семенов О. М., Ячменик М. М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти : монографія. Суми. 2019. 211 с.

15. Сучасна лекція: методика підготовки і проведення : методичний посібник / уклад. Н. В. Безлюдна, О. І. Безлюдний, О. Л. Кірдан, О. М. Коберник. Умань : Візаві, 2017. 102 с.

16. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 250 с.
17. Фурман А. В., Шандрук С. К. Організаційно-діяльнісні ігри у вищій школі : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 272 с.
18. Jamissen, G., Hardy, P., Nordkvelle, Y., & Pleasants, H. (2017). Digital storytelling in higher education. *International perspectives*.
19. Hidri, S. (Ed.). (2020). Perspectives on Language Assessment Literacy: Challenges for Improved Student Learning (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003016083>
20. McNeill, L., & Douglas, K. (Eds.). (2018). Teaching Lives: Contemporary Pedagogies of Life Narratives (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315113050>

Інтернет-ресурси

1. Вебплатформа «Партнерський простір 015». URL: <https://015.org.ua>.
2. Електронний курс І. П. Левчук «Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти» в системі дистанційного навчання Moodle. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua>.
3. Офіційний сайт Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти. URL: <http://vipro.org.ua>.
4. Офіційний сайт громадської спілки «Освіторія». URL: <https://osvitoria.org>.
5. Офіційний сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПНУ. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua>.
6. Офіційний сайт Інституту модернізації змісту освіти МОН України. URL: <https://imzo.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. URL: <http://ipood.com.ua>.
8. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань науки та освіти. URL: <http://kno.rada.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.
10. Офіційний сайт Національної академії педагогічних наук України. URL: <http://naps.gov.ua>.

Навчально-методичне видання

Левчук Ірина Петрівна

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Технічний редактор: Олена Калінічева
Дизайн обкладинки: Олександра Подолець

Формат 60x84 1/16. Обсяг 3,72 ум. друк. арк., 3,41 обл.-вид. арк.
Наклад 100 пр. Зам. 149. Виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Шопена, 12, тел. 38 066 936 25 49).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.